

Grammatical Sketch of New Persian

1. The sound system:

a) Vowel system:

Vowels:		Short vowels			Long vowels					(Diphthongs)			
Graphical rendering	initial translit.	آ	إ	ئ	آ	إ	ئ	أو	أو	آب	أب	آي	
		ء	ء	ء	ء	ء	ء	ء	ء	ءي	ءي	ءي	
	internal translit.	ئ	ئ	و	ئ	ئ	ئ	و	و	ئا	ئا	ئا	
								y	y	y	w	y	
	final translit.	ئ	ئ، ي، ئ، ي	و	ئ	ئ، ي	ئ، ي	و	و	ئ	و	ئ	
		ء	ء	ء	ء	ء	ء	ء	ء	ءي	ءي	ءي	
	Transcription		a	i	u	ā	ē	ī	ō	ū	ay	aw	āy
			a, e	e	o	ā	i		u		ey	ou	āy

b) Consonant system:

Cons.:	Stops / Affricates								Fricatives						Nasals	Liqu.	others								
	voiceless				voiced				voiceless			voiced													
	پ	ت (ط)	ک	چ	پ	د	گ	ج	ف	س (ش) (ص)	خ (خو)	ش	و	ز (ز) (ض) (ظ)	غ (ق)	ژ									
graph.	پ	ت (ط)	ک	چ	پ	د	گ	ج	f	s (s) (s)	x (x ^y)	š	w	z (z) (z) (z)	g (q)	ž	م	ن	ر	ل	ی	ء (ء)	(ه)	(ه)	(ه)
transcr.	p	t (t)	k	č	b	d	g	ğ	f	s (s)	x (x ^y)	š	w	z (z)	g (q)	ž	m	n	r	l	y	h (h)	(^)	(^)	(^)

2. Noun inflection

a) Words denoting human beings

1) Consonant stems: *mard* "man"

	Nom.	Nom.-indef.	Nom.-def.	Idāfat	Dat.-Acc.	Voc.
Sg.	مرد	مردی	مردی که	مرد او	(مر) مرد را	(ای) مردا
	<i>mard</i>	<i>márd-i</i> < <i>márd-ē</i>	<i>márd-i ke</i> < <i>márd-ē kē</i>	<i>márd-e u</i> < <i>márd-ī ōy</i>	(mar) <i>márd-rā</i>	(ay) <i>márd(ā)</i>
Pl.	مردان	(مردانی)	مردانی که	مردان او	(مر) مردان را	ای مردان
	<i>mardán</i>	<i>(mardán-i</i> < <i>mardán-ē</i>)	<i>mardán-i ke</i> < <i>mardán-ē kē</i>	<i>mardán-e u</i> < <i>mardán-ī ōy</i>	(mar) <i>mardán-rā</i>	<i>ay mardán</i>

2) Stems in *-a* (-*e*): *bande* (*banda*) "servant"

	Nom.	Nom.-indef.	Nom.-def.	Idāfat	Dat.-Acc.	Voc.
Sg.	بندہ	بندہ ای	بندہ ای	بندہ او	(مر) بندہ را	ای بندہ
	<i>bandá</i>	<i>bandá-i</i> < <i>bandá-ē</i>	<i>bandá-i ke</i> < <i>bandá-ē kē</i>	<i>bandá-e u</i> < <i>bandá-ī ōy</i>	(mar) <i>bandá-rā</i>	<i>ay bandá</i>
Pl.	بندگان	(بندگانی)	بندگانی که	بندگان او	(مر) بندگان را	ای بندگان
	<i>bandagán</i>	<i>(bandagán-i</i> < <i>bandagán-ē</i>)	<i>bandagán-i ke</i> < <i>bandagán-ē kē</i>	<i>bandagán-e u</i> < <i>bandagán-ī ōy</i>	(mar) <i>bandagán-rā</i>	<i>ay bandagán</i>

3) Stems in *-ā*: *gadā* "beggar, poor man"

	Nom.	Nom.-indef.	Nom.-def.	Idāfat	Dat.-Acc.	Voc.
Sg.	گدآ	گدائی	گدائی که	گدائی او	(مر) گدآ را	(ای) گدائیا
	<i>gadā</i>	<i>gadáy-i</i> < <i>gadáy-ē</i>	<i>gadáy-i ke</i> < <i>gadáy-ē kē</i>	<i>gadáy-e u</i> < <i>gadáy-ī ōy</i>	(mar) <i>gadá-rā</i>	(ay) <i>gadá(yā)</i>
Pl.	گدائیان	(گدائیا)	گدائیانی که	گدائیان او	(مر) گدائیان را	ای گدائیان
	<i>gadáyán</i>	<i>(gadáyán-i</i> < <i>gadáyán-ē</i>)	<i>gadáyán-i ke</i> < <i>gadáyán-ē kē</i>	<i>gadáyán-e u</i> < <i>gadáyán-ī ōy</i>	(mar) <i>gadáyán-rā</i>	<i>ay gadáyán</i>

4) Stems in *-ī*: *māhi* (*māhī*) "fish"

	Nom.	Nom.-indef.	Nom.-def.	Idāfat	Dat.-Acc.	Voc.
Sg.	ماہی	ماہئی	ماہئی که	ماہئی او	(مر) ماہی را	(ای) ماہیا
	<i>māhí</i> < <i>māhī</i>	<i>māhíy-i</i> < <i>māhíy-ē</i>	<i>māhíy-i ke</i> < <i>māhíy-ē kē</i>	<i>māhíy-e u</i> < <i>māhíy-ī ōy</i>	(mar) <i>māhí-rā</i> < (mar) <i>māhí-rā</i>	(ay) <i>māhí(yā)</i> < (ay) <i>māhí(yā)</i>
Pl.	ماہیان	(ماہیا)	ماہیانی که	ماہیان او	(مر) ماہیان را	ای ماہیان
	<i>māhiyán</i> < <i>māhíyán</i>	<i>(māhiyán-i</i> < <i>māhíyán-ē</i>)	<i>māhiyán-i ke</i> < <i>māhíyán-ē kē</i>	<i>māhiyán-e u</i> < <i>māhíyán-ī ōy</i>	(mar) <i>māhiyán-rā</i> < (mar) <i>māhiyán-rā</i>	<i>ay māhiyán</i> < <i>ay māhiyán</i>

5) Stems in *-ū*: *ğādu* (*ğādū*) "sorcerer"

	Nom.	Nom.-indef.	Nom.-def.	Idāfat	Dat.-Acc.	Voc.
Sg.	جادو	جادوئی	جادوئی که	جادوئی او	(مر) جادو را	(ای) جادویا
	<i>ğādú</i> < <i>ğādū(y)</i>	<i>ğādúy-i</i> < <i>ğādūy-ē</i>	<i>ğādúy-i ke</i> < <i>ğādūy-ē kē</i>	<i>ğādúy-e u</i> < <i>ğādūy-ī ōy</i>	(mar) <i>ğādú-rā</i> < (mar) <i>ğādú-rā</i>	(ay) <i>ğādú(yā)</i> < (ay) <i>ğādú(yā)</i>
Pl.	جادوان / جادویان	(جادوانی) / (جادویانی)	جادوانی که / جادویانی که	جادوان او / جادویان او	(مر) جادوان را / (مر) جادویان را	ای جادوان / ای جادویان
	<i>ğāduwán</i> < <i>ğādūwán</i> / <i>ğādūyán</i>	<i>(ğāduwán-i</i> < <i>ğādūwán-ē</i> / <i>ğādūyán-i</i> < <i>ğādūyán-ē</i>)	<i>ğāduwán-i ke</i> < <i>ğādūwán-ē kē</i> / <i>ğādūyán-i ke</i> < <i>ğādūyán-ē kē</i>	<i>ğāduwán-e u</i> < <i>ğādūwán-ī ōy</i> / <i>ğādūyán-e u</i> < <i>ğādūyán-ī ōy</i>	(mar) <i>ğāduwán-rā</i> < (mar) <i>ğāduwán-rā</i> / (mar) <i>ğādūyán-rā</i> < (mar) <i>ğādūyán-rā</i>	<i>ay ğāduwán</i> / <i>ay ğādūyán</i> / <i>ay ğāduwán</i> / <i>ay ğādūyán</i>

b) words denoting other concepts

1) Consonant stems: *gorz* (*gurz*) "club"

	Nom.	Nom.-indef.	Nom.-def.	Idāfat	Dat.-Acc.	Voc.
Sg.	گُرز	گُرزي	گُرزي که	گُرز او	(مر) گُرز را	(آي) گُرزا
	<i>gorz</i> < <i>gurz</i>	<i>górz-i</i> < <i>gúrz-ē</i>	<i>górz-i ke</i> < <i>gúrz-ē kē</i>	<i>górz-e u</i> < <i>gúrz-ī ōy</i>	(mar) <i>górz-rā</i> < (mar) <i>gúrz-rā</i>	(ay) <i>górz(ā)</i> < (ay) <i>gúrz(ā)</i>
Pl.	گُرزمها	(گُرزمهاي)	گُرزمهاي که	گُرزمهاي او	(مر) گُرزمها را	آي گُرزمها
	<i>gorzhá</i> < <i>gurzhá</i>	<i>(gorzhá-yi)</i> < <i>gurzhá-yē</i>	<i>gorzhá-yi ke</i> < <i>gurzhá-yē kē</i>	<i>gorzhá-ye u</i> < <i>gurzhá-ī ōy</i>	(mar) <i>gorzhá-rā</i> (mar) <i>gurzhá-rā</i>	ay <i>gorzhá</i> < ay <i>gurzhá</i>

2) Stems in *-a* (-*e*): *xāne* (*xāna*) "house"

	Nom.	Nom.-indef.	Nom.-def.	Idāfat	Dat.-Acc.	Voc.
Sg.	خانه	خانه اي	خانه اي که	خانه او	(مر) خانه را	آي خانه
	<i>xāná</i> < <i>xāná-ē</i>	<i>xāná-i</i> < <i>xāná-ē</i>	<i>xāná-i ke</i> < <i>xāná-ē kē</i>	<i>xāná-e u</i> < <i>xāná-ī ōy</i>	(mar) <i>xāná-rā</i>	ay <i>xāná</i>
Pl.	/ خانهها / خانه ها	(خانههاي) خانه هاي	/ خانههاي که / خانه هاي که	/ خانههاي او / خانه هاي او	(مر) خانهها را / (مر) خانه ها را	آي خانهها / آي خانه ها
	<i>xānahá</i> < <i>xānahá-yē</i>	<i>(xānahá-yi)</i> < <i>xānahá-yē</i>	<i>xānahá-yi ke</i> < <i>xānahá-yē kē</i>	<i>xānahá-e u</i> < <i>xānahá-ī ōy</i>	(mar) <i>xānahá-rā</i>	ay <i>xānahá</i>

3) Stems in *-ā*: *ğā* "place, location"

	Nom.	Nom.-indef.	Nom.-def.	Idāfat	Dat.-Acc.	Voc.
Sg.	جا	جائى	جائى که	جائى / جاء او	(مر) جا را	(آي) جايما
	<i>ğā</i>	<i>ğáy-i</i> < <i>ğáy-ē</i>	<i>ğáy-i ke</i> < <i>ğáy-ē kē</i>	<i>ğáy-e u</i> < <i>ğáy-ī ōy</i>	(mar) <i>ğá-rā</i>	(ay) <i>ğá(yā)</i>
Pl.	/ جاماما / جايها	(جاماماي) جايهاي	/ جاماماي که / جايهاي که	/ جاماماي او / جايهاي او	(مر) جاماما را / (مر) جايها را	آي جاماما / آي جايها
	<i>ğahá</i> / <i>ğayhá</i>	<i>(ğahá-yi)</i> / <i>ğayhá-yi</i> < <i>ğayhá-yē</i>	<i>ğahá-yi</i> / <i>ğayhá-yi ke</i> < <i>ğayhá-yē kē</i>	<i>ğahá-ye</i> / <i>ğayhá-ye u</i> < <i>ğayhá-ī ōy</i>	(mar) <i>ğahá-rā</i> / <i>ğayhá-rā</i>	ay <i>ğahá</i> / ay <i>ğayhá</i>

4) Stems in *-ī*: *kašti* (*kaštī*) "ship"

	Nom.	Nom.-indef.	Nom.-def.	Idāfat	Dat.-Acc.	Voc.
Sg.	كَشْتِي	كَشْتِي	كَشْتِي که	كَشْتِي او	(مر) كَشْتِي را	(آي) كَشْتِيما
	<i>kaštī</i> < <i>kaštī</i>	<i>kaštīy-i</i> < <i>kaštīy-ē</i>	<i>kaštīy-i ke</i> < <i>kaštīy-ē kē</i>	<i>kaštīy-e u</i> < <i>kaštīy-ī ōy</i>	(mar) <i>kaštī-rā</i> < (mar) <i>kaštī-rā</i>	(ay) <i>kaštī(yā)</i> < (ay) <i>kaštī(yā)</i>
Pl.	كَشْتِهَا	(كَشْتِهَاي)	كَشْتِهَاي که	كَشْتِهَاي او	(مر) كَشْتِهَا را	آي كَشْتِهَا
	<i>kaštihá</i> < <i>kaštihá</i>	<i>(kaštihá-yi)</i> < <i>kaštihá-yē</i>	<i>kaštihá-yi ke</i> < <i>kaštihá-yē kē</i>	<i>kaštihá-ye u</i> < <i>kaštihá-ī ōy</i>	(mar) <i>kaštihá-rā</i> < (mar) <i>kaštihá-rā</i>	ay <i>kaštihá</i> < ay <i>kaštihá</i>

5) Stems in *-ū*: *gu* / *guy* (*gūy*) "ball"

	Nom.	Nom.-indef.	Nom.-def.	Idāfat	Dat.-Acc.	Voc.
Sg.	گُو	گُويى	گُويى که	گُوي او	(مر) گُو را	(آي) گُويما
	<i>gu</i> < <i>gūy</i>	<i>gúy-i</i> < <i>gúy-ē</i>	<i>gúy-i ke</i> < <i>gúy-ē kē</i>	<i>gúy-e u</i> < <i>gúy-ī ōy</i>	(mar) <i>gú-rā</i> < (mar) <i>gú(y)-rā</i>	(ay) <i>gú(yā)</i> < (ay) <i>gú(yā)</i>
Pl.	/ گُوهَا / گويها	(گُوهَاي) گويهاي	/ گُوهَاي که / گويهاي که	/ گُوهَاي او / گويهاي او	(مر) گُوهَا را / (مر) گويها را	آي گُوهَا / آي گويها
	<i>gūhá</i> < <i>guyhá</i>	<i>(gūhá-yi)</i> / <i>guyhá-yi</i> < <i>guyhá-yē</i>	<i>gūhá-yi</i> / <i>guyhá-yi ke</i> < <i>guyhá-yē kē</i>	<i>gūhá-ye u</i> / <i>guyhá-ye u</i> < <i>guyhá-ī ōy</i>	(mar) <i>gūhá-rā</i> / (mar) <i>guyhá-rā</i> < (mar) <i>guyhá-rā</i>	ay <i>gūhá</i> / ay <i>guyhá</i> < ay <i>guyhá</i>

3. The pronominal system

a) Personal pronouns:

	1.Sg.	2.Sg.	3.Sg.	1.Pl.	2.Pl.	3.Pl.
Nom.	مَنْ / مَنْ	تُو / تُو	أُو / أُوي / أُوي	ما / ماهَا، ماهِيَّاتِنْ	/ شُمَّا / شُمَّاهَا، شُمَّاهِيَّاتِنْ	إِيْسَان / اوشَان
	man	to, tu < tu, tū	u / uy < ō / oy	mā / māhā, māyān	šomā/ šomāhā, šomāyān < šumā/ šumāhā, šumāyān	išān / ušān < ešān / ošān
Dat.-Acc.	/ مَرَا / مَنْ رَا	/ تُرَا / تُو رَا	أُورَا / أُوي رَا / أُوي رَا	مارَا / ماهَارَا	/ شُمَّارَا / شُمَّاهَارَا	/ إِيْسَان رَا / اوشَان رَا
	má-rā / mán-rā	tó-rā / tú-rā < tú-rā, tū-rā	ú-rā / úy-rā < ó-rā / óy-rā	má-rā / māhā-rā	šomā-rā / šomāhā-rā < šumā-rā / šumāhā-rā	išān-rā / ušān-rā < ešān-rā/ ošān-rā
encl.	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
	-am	-at	-aš	-amān / -emān < -amān	-atān / -etān < -atān	-ašān / -ešān < -ašān

b) Enclitic pronouns suffixed to nouns:

	1.Sg.	2.Sg.	3.Sg.	1.Pl.	2.Pl.	3.Pl.
mard	مَرَدَمْ	مَرَدَتْ	مَرَدَشْ	مَرَدَمَان / مَرَدِمَان	مَرَدَتَان / مَرَدِتَان	مَرَدَشَان / مَرَدِشَان
	márd-am	márd-at	márd-aš	márd-amān/márd-emān	márd-atān/márd-etān	márd-ašān/márd-ešān
banda	بَنَدَهْ أَمْ	تَبَنَدَهْ أَ	بَنَدَهْ أَشْ	بَنَدَهْمَنْ	بَنَدَهَتَانْ	بَنَدَهَشَانْ
	bandá-am	bandá-at	bandá-aš	bandá-yemān	bandá-yetān	bandá-yešān
gadā	گَدَّايمْ	گَدَّايتْ	گَدَّايشْ	گَدَّايمَانْ	گَدَّايتَانْ	گَدَّايشَانْ
	gadáy-am	gadáy-at	gadáy-aš	gadáy-emān	gadáy-etān	gadáy-ešān
māhi	مَاهِيمْ	مَاهِيتْ	مَاهِيشْ	مَاهِيمَانْ	مَاهِيتَانْ	مَاهِيشَانْ
	māhíy-am	māhíy-at	māhíy-aš	māhíy-emān	māhíy-etān	māhíy-ešān
ğādu	جَادُويَهْ	تَجَادُويَهْ	جَادُويَشْ	جَادُويَمانْ	جَادُويَتَانْ	جَادُويَشَانْ
	ğādúy-am	ğādúy-at	ğādúy-aš	ğādúy-emān	ğādúy-etān	ğādúy-ešān
gorz	گُرْزَمْ	گُرْزَتْ	گُرْزَشْ	گُرْزَمانْ / گُرْزَتَانْ	گُرْزَتَان / گُرْزَشَان	گُرْزَشَان / گُرْزَشَان
	gúrz-am	gúrz-at	gúrz-aš	gúrz-amān/gúrz-emān	gúrz-atān/gúrz-etān	gúrz-ašān/gúrz-ešān
xāne	خَانَهْ أَمْ	تَخَانَهْ أَ	خَانَهْ أَشْ	خَانَهْمَنْ	خَانَهَتَانْ	خَانَهَشَانْ
	xāná-am	xāná-at	xāná-aš	xāná-yemān	xāná-yetān	xāná-yešān
ğā	جاَيِمْ	جاَيَتْ	جاَيَشْ	جاَيَمانْ	جاَيَتَانْ	جاَيَشَانْ
	ğāy-am	ğāy-at	ğāy-aš	ğāy-emān	ğāy-etān	ğāy-ešān
kašti	كَشْتِيمْ	كَشْتِيتْ	كَشْتِيشْ	كَشْتِيمَانْ	كَشْتِيتَانْ	كَشْتِيشَانْ
	kaštīy-am	kaštīy-at	kaštīy-aš	kaštīy-emān	kaštīy-etān	kaštīy-ešān
gu(y)	گُويَهْ	گُويَتْ	گُويَشْ	گُويَمانْ	گُويَتَانْ	گُويَشَانْ
	gúy-am	gúy-at	gúy-aš	gúy-emān	gúy-etān	gúy-ešān
ğāhā	جاَهَامْ	جاَهَاتْ	جاَهَاشْ	جاَهَامَانْ	جاَهَياتَانْ	جاَهَاسَانْ
	ğāhá-am	ğāhá-at	ğāhá-aš	ğāhá-yemān	ğāhá-yetān	ğāhá-yešān

4. The verbal system:

	1.Sg.	2.Sg.	3.Sg.	1.Pl.	2.Pl.	3.Pl.
Pres.	می‌کنم <i>mē-kun-am / mī-kon-am</i>	می‌کنی <i>mē-kun-ī / mī-kon-ī</i>	می‌کند <i>mē-kun-ad / mī-kon-ad</i>	می‌کنیم <i>mē-kun-īm / mī-kon-īm</i>	می‌کنید <i>mē-kun-īd / mī-kon-īd</i>	می‌کنند <i>mē-kun-and / mī-kon-and</i>
Subj.I	بکنم <i>(bi-)kun-am / (be-/bo-)kon-am</i>	بکنی <i>(bi-)kun-ī / (be-/bo-)kon-ī</i>	بکند <i>(bi-)kun-ad / (be-/bo-)kon-ad</i>	بکنم <i>(bi-)kun-īm / (be-/bo-)kon-īm</i>	بکنید <i>(bi-)kun-īd / (be-/bo-)kon-īd</i>	بکنند <i>(bi-)kun-and / (be-/bo-)kon-and</i>
Impv. (Prec.)	(کنم) <i>(kun-ām / kon-am)</i>	بکن <i>(bi-)kun / (be-/bo-)kon</i>	(کناد) <i>(kun-ād / konād)</i>	بکنیم <i>(bi-)kun-īm / (be-/bo-)kon-īm</i>	بکنید <i>(bi-)kun-īd / (be-/bo-)kon-īd</i>	
Pret.	کردم <i>kard-am</i>	کردي <i>kard-ī</i>	کرد <i>kard</i>	کرديم <i>kard-īm</i>	کرديد <i>kard-īd</i>	کرددند <i>kard-and</i>
Impf.	می‌کردم <i>mē-kard-am / mī-kard-am</i>	می‌کردي <i>mē-kard-ī / mī-kard-ī</i>	می‌کرد <i>mē-kard / mī-kard</i>	می‌کرديم <i>mē-kard-īm / mī-kard-īm</i>	می‌کرديد <i>mē-kard-īd / mī-kard-īd</i>	می‌کرددند <i>mē-kard-and / mī-kard-and</i>
Perf.	کرده‌ام <i>karda=am / karde=am</i>	کرده‌اي <i>karda=ī / karde=ī</i>	کرده‌است <i>karda=(ast) / karde=(ast)</i>	کرده‌ایم <i>karda=īm / karde=īm</i>	کرده‌ايد <i>karda=īd / karde=īd</i>	کرده‌اند <i>karda=and / karde=and</i>
Pluqu.	کرده بودم <i>karda=būd-am / karde=bud-am</i>	کرده بودي <i>karda=būd-ī / karde=bud-ī</i>	کرده بود <i>karda=būd / karde=bud</i>	کرده بوديم <i>karda=būd-īm / karde=bud-īm</i>	کرده بوديد <i>karda=būd-īd / karde=bud-īd</i>	کرده بودند <i>karda=būd-and / karde=bud-and</i>
Subj.II	کرده باشم <i>karda=bāš-am / karde=bāš-am</i>	کرده باشي <i>karda=bāš-ī / karde=bāš-ī</i>	کرده باشد <i>karda=bāš-ad / karde=bāš-ad</i>	کرده باشيم <i>karda=bāš-īm / karde=bāš-īm</i>	کرده باشيد <i>karda=bāš-īd / karde=bāš-īd</i>	کرده باشند <i>karda=bāš-and / karde=bāš-and</i>
Passive Pres.	کرده شوم <i>karda=šav-am / karde=šav-am</i>	کرده شوي <i>karda=šav-ī / karde=šav-ī</i>	کرده شود <i>karda=šav-ad / karde=šav-ad</i>	کرده شويم <i>karda=šav-īm / karde=šav-īm</i>	کرده شويد <i>karda=šav-īd / karde=šav-īd</i>	کرده شوند <i>karda=šav-and / karde=šav-and</i>
Passive Pret.	کرده شدم <i>karda=šud-am / karde=šod-am</i>	کرده شدي <i>karda=šud-ī / karde=šod-ī</i>	کرده شد <i>karda=šud / karde=šod</i>	کرده شديم <i>karda=šud-īm / karde=šod-īm</i>	کرده شدید <i>karda=šud-īd / karde=šod-īd</i>	کرده شدند <i>karda=šud-and / karde=šod-and</i>
Future	حواله‌م کرد <i>xāh-am kard</i>	حواله‌ي کرد <i>xāh-ī kard</i>	حواله‌د کرد <i>xāh-ad kard</i>	حواله‌يم کرد <i>xāh-īm kard</i>	حواله‌يد کرد <i>xāh-īd kard</i>	حواله‌ند کرد <i>xāh-and kard</i>